

Het Internationaal Vocalisten Concours in Den Bosch, mijn meest memorabele week van het jaar

door Leo Cornelissen.

Op 8 september 2017 ging het IVC voor opera en oratorium dan eindelijk van start. Door de vondst van asbest in het Theater aan de Parade in Den Bosch, ging het operaconcours vorig jaar niet door. Dat schoof door naar dit najaar. Het IVC is een van de bekendste en meest prestigieuze vocale concoursen van de wereld. Het is een groot voorrecht dat wij als Wagnergenootschap voor dit concours een aparte Wagnerprijs ter beschikking konden en mochten stellen. Het is een activiteit die zowel het IVC als ons als Wagnergenootschap, extra publiciteit en goodwill oplevert. De uitvoering van de prijs is overgedragen aan de nieuwe Richard Wagner Stichting Nederland.

Eungkyong Lim zingt Erda: 'Weiche Wotan, weiche'

Wij hadden als Wagnergenootschap bepaald dat om voor de Wagnerprijs in aanmerking te komen, de zanger(es) aria's of operafragmenten van Wagner moest vertolken in alle rondes van het concours. Voor de selectie van de zangers naar de Halve Finale en de Finale wilden wij het deskundige oordeel van de internationale IVC-jury volgen, maar de selectie van de winnaar opdragen aan een aparte door ons ingestelde Wagnerjury. Deze laatste bestond uit vijf leden, waarvan drie leden van de IVC-Jury door ons daartoe waren aangezocht, t.w. de zangeres Cheryl Studer, de zanger Sergej Leiferkus, de operamanager-oud directielid van de Bayreuther Festspiele Eva Wagner-Pasquier (de achterkleindochter van...).

De Wagnerstichting werd vertegenwoordigd door Hans Middelhuis van de Nederlandse Reisopera, onze 'talentscout' voor de jaarlijkse stipendiatenkeuze en uw voorzitter, die de Wagnerjury ook voorzat.

Voor deze 51ste competitie hadden zich bijna 600 kandidaten gemeld, waarvan er na de voorselectierondes 58 (van 18 verschillende nationaliteiten) waren toegelaten tot de officiële Eerste Ronde. Op zaterdag 9 en zondag 10 september hoorden we van hen 171 aria's of operafragmenten. Daarvan gingen 21 zangers over naar de Halve Finale op dinsdag 12 september, met 78 andere muziekwerken. Tenslotte bleven er 7 zangers over voor de Finale met groot orkest op zaterdag 16 september, die elk 2 of 3 werken zongen.

Bij elke volgende ronde viel dus ca. 2/3 van de kandidaten af.

Op voorgaande IVC's werd nauwelijks werk van Wagner uitgevoerd. In 2014 was dat alleen onze oud-stipendiate Deirdre Angenent in de Halve Finale met een Sieglinde-fragment. Nu hadden 9 kandidaten werk van Wagner in hun repertoirelijst opgenomen. Op het laatste moment was 1 kandidaat toch niet gekomen en na de Eerste Ronde trok 1 kandidaat zijn Wagneraria terug, zodat we uiteindelijk met 7 Wagnerzangers te doen hadden (2 Chinezen, 2 Zuid-Koreanen, 1 IJslander, 1 Française, 1 Pool). Daarmee was voordat de eerste noot had geklonken, een van de hoofdredenen voor de Wagnerprijs al gerealiseerd. Omdat deze eerste keer de repertoirevereisten niet iedereen duidelijk waren geweest en wij als jury toch alle ingestudeerde Wagnerwerken wilden horen om een integraal oordeel te kunnen vellen, werd tussen de Eerste Ronde en de Halve Finale een aparte Wagner Auditieronde gehouden. Daarin zongen alle 7 zangers elk 2 Wagner-aria's/operafragmenten.

De prijsuitreiking; v.l.n.r.: Eva, Leo en Eunghyong

Aan onze ogen en oren trokken Elisabeth, Daland, Erda, Fricka, Elsa, Köning Heinrich, Wolfram en Sachs voorbij. Met de vertolkingen in de drie officiële rondes erbij hebben we in totaal 21 maal Wagner mogen horen. Wat een feest!! In de geheel lege zaal op 10 meter recht voor je stonden de zangers. Ik voelde me een soort König Ludwig II die ook wagnerstukken voor hem persoonlijk liet opvoeren in een voor de rest lege zaal. In het zeer prettige en informele Wagner-juryberaad waren we het snel eens en dat standpunt bleef ook na de verdere rondes ongewijzigd. Het algemene niveau was hoog, maar met name 1 kandidate, met een bronzen Erda-vertolking en een zeer fraaie Fricka-monoloog, stak afgetekend boven alle anderen uit: de 32-jarige, Zuid-Koreaanse mezzo-sopraan Eunghyong Lim. Met ook, in de Halve Finale, een ongekend indrukwekkende

“Che farò senza Eurodice?” (Orfeo ed Euridice – C.W. von Gluck) en een soevereine “Amour! Viens aider ma faiblesse!” (Samson et Dalila – C. Saint-Saëns), die mij absoluut deed denken aan Régine Crespin, heeft ze ook bij de IVC-jury haar plaats weten te veroveren voor de Finale. Daar zong zij opnieuw Erda’s ‘Weiche, Wotan Weiche!’ en een spetterende aria uit Rossini’s L’Italiana in Algeri. Wat een stem! Haar stembereik loopt van het hoogste register van een mezzo-sopraan tot dat van een echte alt. Wat een respect afdwingende zangeres!

Bij de prijsuitreiking na afloop, die ik samen mocht doen met Eva Wagner-Pasquier, kon ik dan ook melden dat de winnaar volkomen voldeed aan de drie vereisten voor de prijs: ‘The winner was the best Wagner-performer in this competition, with a voice suited for singing Wagner and who, without doubt, can have a promising future in the Wagner repertoire’.

In haar korte woord memoreerde Eva Wagner dat het Richard Wagner Verband International in Bayreuth, de wereldwijde federatie van alle Wagnerverenigingen, bijzonder ingenomen is met het feit dat het Wagnergenootschap, deze prijs (‘... and such a big prize’) voor Wagnerzang heeft ingesteld voor dit toonaangevende, internationale zangconcours. Waarvan acte!

De zangeres was buitengewoon verrast, blij en dankbaar dat ze deze prijs heeft gekregen. ‘Als ik nu les ga krijgen van een topspecialist in Wagnerzang opent zich wellicht nu een geheel nieuw toekomstperspectief voor me’, zo vertrouwde ze me toe. Ze heeft gestudeerd in Seoul en München; woont in München en heeft gezongen in München, Berlijn, Hannover, Luzern en Aken. Alle bestuursleden en een enkel oud-bestuurslid waren bij de Finale aanwezig en we hebben allen uitvoerig met haar kunnen spreken. Jammer voor al diegenen die er niet bij waren, want zij hebben iets unieks gemist..

Trots koppel met oorkonde

Het gehele concours was een enthousiast, enerverend en emotievol evenement waar vreugde en verdriet vlak naast elkaar lagen. Het was een harde afvalrace waar evenwel alle kandidaten –ook zij die niet verder kwamen – toch veel hebben geleerd. Thomas Hampson, zelf oud-finalist van het IVC, merkte op dat zo’n competitie eigenlijk geen verliezers kent omdat alle zangers hier essentiële professionele ervaring opdoen.

Maar toch: Hagen hebben we er niet gehoord, maar ik moest onwillekeurig denken aan zijn woorden ‘Starke Stieren sollt ihr schlachten; am Weihstein fließe Wotan ihr Blut!’ Jazeker, van 600 naar 7! Echter, aan deze zelfde Weihstein hebben wij ook de Urwala gehoord en mogen bekronen.